

Szijjártó Péter miniszter részére

Külgazdasági és Külügyminisztérium
Bem rakpart 47.
Budapest
1027

Tárgy: az Ahmed Samir Santawy elleni jogsértések

Másolatot kap: Kovács András, Magyarország kairói nagykövete

Tisztelt Miniszter!

Engedje meg, hogy a segítségét kérjem az egyiptomi hatóságok által 2021. február 1-én elrabolt és azóta fogvatartott Ahmed Samir Santawy ügyében. A férfi letartóztatását követően öt napig semmit nem lehetett tudni a hollétéről, elmondása szerint ezen idő alatt a hatóságok bántalmazták és közösségi médiában kifejtett tevékenységéről, illetve tudományos kutatásáról faggatták. Február 6-án az Állambiztonsági Főügyészség Ahmed Samir Santawyt terrorizmussal vádolta meg, és fogvatartása ezt követően is folytatódott. Az egyiptomi hatóságok a nemzeti jogszabályok és nemzetközi egyezmények világos előírásai ellenére nem engedték, hogy kapcsolatba lépjen a családjával. A fogvatartott egészségi állapota is kérdéses, hiszen a rossz higiénia, túlzsúfolt egyiptomi börtönökben gyorsan terjed a koronavírus. Az Amnesty International szerint Ahmed Samir Santawy lelkiismereti fogoly, akit pusztán a tudományos kutatásának témája miatt tartanak fogva, ezért azonnal és feltétel nélkül szabadon kell engedni.

Ahmed Samir Santawy kutató a Közép-európai Egyetem (CEU) antropológus hallgatója Bécsben, korábban Budapesten élt és tanult. Kutatásában a nők jogaira és a reprodukív jogok egyiptomi helyzetére fókuszál. Mióta 2019 szeptemberében megkezdte tanulmányait a CEU-n, az egyiptomi hatóságok minden el- és hazautazásakor kikérdezték az utazása céljáról és a tanulmányairól a Kairói Nemzetközi Repülőtéren. Legutóbbi hazaérkezésekor, 2020 decemberében is kihallgatták.

Az ügyészségen Samir családja által beadott panasz és az Amnesty International más forrásokat is bevonó vizsgálata alapján kiderült, hogy ez év januárt 23-án több maszkos felfegyverzett rendőr tört be Samir családjának otthonába, miközben a férfi nem volt otthon. Házkutatási és letartóztatási parancs nélkül lefoglalták a ház biztonsági kameráinak felvételét, majd indoklás nélkül utasították Samirt, hogy jelenjen meg a Nemzetbiztonsági Hatóság (NSA) irodájában. Január 30-án megjelent a kijelölt kairói rendőrkapitányságon, ahol azt kérték, hogy később jöjjön vissza. Február 1-én ennek megfelelően ismét megjelent, ekkor azonban letartóztatták. Február 3-án egy másik rendőrségre szállították, majd 4-én a nemzetbiztonsági szolgálat egy ismeretlen helyre szállította tovább, ahol fogvatartották, mielőtt február 6-án az Állambiztonsági Főügyészség (SSSP) irodájába szállították át. A február 1-i letartóztatása és az SSSP irodájában való feltűnése között, ügyvédjeinek és családjának sem árulták el, hogy hol van Ahmed Samir.

Az SSSP nyomozója tanulmányairól, tudományos munkáiról és elsősorban az iszlám és az abortusz kapcsolatát érintő eredményeiről kérdezte. A nyomozó az NSA munkatársai által a kihallgatása során feltett kérdésekre is kíváncsi volt. Samir azt állította, hogy az NSA munkatársai a tanulmányairól kérdezték, illetve a „Január 25-i Forradalmárok” nevű, az egyiptomi hatóságok jogsértéseit kritizáló Facebook oldalhoz kötődő állítólagos kapcsolatáról faggatták. Ahmed Samir tagadta, hogy kapcsolata lenne az oldallal. Az ügyész egy korábban őrizetbe vett újságíró bántalmazásával kapcsolatos bejegyzésről is kérdezte, de Samir tagadja, hogy az ő profilja lenne a bejegyzés szerzője. Ügyvédje kérvényezte, hogy az NSA-nál való fogva tartása alatt keletkezett sérülései miatt szállítsák át egy igazságügyi orvosszakértőhöz, de ezt visszautasították a hatóságok.

Az egyiptomi hatóságok eljárása véleményünk szerint sem a nemzeti jogszabályoknak, sem a vonatkozó nemzetközi egyezményeknek sem felel meg. Az egyiptomi alkotmány 54. cikke szerint „Minden

fogvatartottat tájékoztatni kell a fogvatartása okairól... azonnal lehetővé kell tenni számára, hogy kapcsolatba lépjen a rokonaival és ügyvédjével; és legkésőbb 24 órán belül egy nyomozati szerv elé kell állítani". Bár 94/2015. számú terrorizmus-elleni törvény 40. bekezdése lehetővé teszi az ügyész vagy más „nyomozati szerv” számára, hogy a terrorizmussal kapcsolatos ügyekben 14 napra is őrizetbe vegyenek valakit (és egyszer ugyanennyi időre meghosszabbítsák azt) anélkül, hogy ügyész vagy bíró elé állítsák, de a családdal és az ügyvéddel való kapcsolattartás, illetve a fogvatartás indokáról való tájékoztatás ebben az esetben is kötelessége a hatóságoknak. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának, amelynek Egyiptom is részese, 9. és 14. cikke tiltja az önkényes fogvatartást, garantálja, hogy az illetőt tájékoztassák a fogvatartása indokáról, a lehető leghamarabb bíróság elé állítsák, és az illető fellebbezhessen az őrizetét elrendelő határozat ellen. Az ENSZ önkényes fogvatartással foglalkozó munkacsoportja szerint a fogvatartás akkor is önkényes, ha azt az adott ország belső joga azt lehetővé teszi, amennyiben az ellentétes a nemzetközi előírásokkal és sérti az emberi jogokat. A kínzás tilalma a nemzetközi jog szabályai alapján abszolút, ami azt jelenti, hogy senkit, semmilyen körülmények között nem lehet kínzásnak és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, büntetésnek alávetni.

Az egyiptomi hatóságok az elmúlt években több ezer ellenzékinek tartott embert tartóztattak le és tartottak fogva hosszan húzódó előzetes letartóztatásban. Az SSSP terrorizmushoz vagy más bűncselekményhez köthető alaptalan vádakra hivatkozva akár az előzetes letartóztatás maximális 2 éves hosszát meghaladó ideig is nyomozott. A koholt eljárásoknak jogvédők, aktivisták, ügyvédek, politikusok, tüntetők, újságírók, egészségügyi dolgozók és akadémikusok is áldozatul estek. A velük szembeni eljárások általában titkos rendőri nyomozásokon alapulnak, amelyekhez sem a gyanúsítottak, sem az ügyvédek nem férhetnek hozzá, de az is gyakran előfordul, hogy a hatóságokkal szemben kritikusnak vélt közösségi média bejegyzésekre alapulnak. [Patrick Zaki George](#)-t, a Bolognában tanuló társadalmi nemek szakos kutatót és hallgatót 2020 februárjában tartóztatták le, amikor a Kairói Nemzetközi Repülőtérre érkezett. Őt jelenleg is terrorizmussal kapcsolatos vádak miatt tartja fogva az SSSP.

Tisztelt Miniszter!

Magyarország is részese azoknak a fent említett nemzetközi egyezményeknek, amelyek garantálják, hogy senkit se lehessen önkényesen fogva tartani, illetve kínzásnak és más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak, büntetésnek alávetni. Egy olyan ország állampolgáraiként és vezetőjeként, amelynek Alaptörvénye is garantálja a tisztességes eljáráshoz való jogot, illetve a polgári és politikai szabadságjogokat, kötelességünk felemelni a szavunkat a jogsértésekkel szemben, ezért arra kérem, hogy a lehető leghamarabb és legegyszerűbben jelezze az egyiptomi hatóságok felé, hogy Magyarország kormánya aggódik Ahmed Samir Santawy miatt, és szólítsa fel őket, hogy azonnal és feltétel nélkül engedjék szabadon a férfit.

Amennyiben kérdése vagy visszajelzése lenne, örömmel állok a rendelkezésére.

Budapest, 2021. február 15.

Tisztelettel:

Dr. Vig Dávid igazgató
Amnesty International Magyarország
Báthory utca 4. 1. emelet 2.
Budapest
1054